

Newsletter prawny:

Przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w ruchu lądowym

Od 14 marca 2024 roku weszły w życie przepisy, zgodnie z którymi możliwy jest przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w ruchu lądowym. Jest to kolejne zaostwienie prawa, które ma poprawić bezpieczeństwo na drogach. W ocenie ustawodawcy, przepadek pojazdu będzie stanowić właściwą reakcję prawnokarną na nagminność przestępstw drogowych, popełnianych w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego. Celem tego środka reakcji prawnokarnej jest bowiem utrudnienie sprawcy popełnienia przestępstwa w przyszłości, przez pozbawienie go pojazdu mechanicznego, a w przypadku przypadku równowartości, przez pozbawienie go środków pieniężnych, które może przeznaczyć na zakup pojazdu.

Podstawa prawna przepadku pojazdu

Znowelizowany przepis 44b kodeksu karnego brzmi: **Przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w ruchu lądowym.**

§ 1. W wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym.

§ 2. Jeżeli w czasie popełnienia przestępstwa pojazd nie stanowił wyłącznej własności sprawcy albo po popełnieniu przestępstwa sprawca zbył, darował lub ukrył podlegający przepadkowi pojazd, orzeka się przepadek równowartości pojazdu. Za równowartość pojazdu uznaje się wartość pojazdu określoną w polisie ubezpieczeniowej na rok, w którym popełniono przestępstwo, a w razie braku polisy - średnią wartość rynkową pojazdu odpowiadającego, przy uwzględnieniu marki, modelu, roku produkcji, typu nadwozia, rodzaju napędu i silnika, pojemności lub

mocy silnika oraz przybliżonego przebiegu, pojazdowi prowadzonemu przez sprawcę, ustaloną na podstawie dostępnych danych, bez powoływania w tym celu biegłego.

§ 3. Jeżeli ustalenie średniej wartości rynkowej pojazdu odpowiadającego pojazdowi, o którym mowa w § 1, w sposób określony w § 2 nie jest możliwe ze względu na szczególne cechy tego pojazdu, zasięga się opinii biegłego.

§ 4. Przepadku pojazdu mechanicznego oraz przepadku równowartości pojazdu określonego w § 2 nie orzeka się, jeżeli sprawca prowadził niestanowiący jego własności pojazd mechaniczny wykonując czynności zawodowe lub służbowe polegające na prowadzeniu pojazdu na rzecz pracodawcy. W takim wypadku sąd orzeka nawiązkę w wysokości co najmniej 5000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

§ 5. Przepadku pojazdu mechanicznego oraz przepadku równowartości pojazdu nie orzeka się, jeżeli orzeczenie przepadku pojazdu mechanicznego jest niemożliwe lub niecelowe z uwagi na jego utratę przez sprawcę, zniszczenie lub znaczne uszkodzenie.

Zgodnie z art. 44 kodeksu karnego sąd orzeka przepadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa. Natomiast zgodnie z art. 44b kodeksu karnego wprowadzony został szczególny rodzaj przepadku pojazdu, gdzie w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym.

Kiedy następować będzie orzeczenie przepadku?

Pierwsza sytuacja opisana dotyczy orzeczenia przepadku pojazdu lub jego równowartości w przypadku skazania za czyn z art. 178a § 1 kodeksu karnego, czyli **prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego**. Orzeczenie przepadku nie będzie następowało, gdy zawartość alkoholu w organizmie sprawcy takiego przestępstwa była niższa niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo nie prowadziła do takiego stężenia. **Wprowadza to ogólną zasadę, która mówi, że konfiskata pojazdu za jazdę pod wpływem będzie obowiązkowa, gdy kierowca prowadzi, mając co najmniej 1,5 promila zawartości alkoholu we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu.**

Orzeczenie przepadku następować będzie również w przypadku popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 178a § 4 kodeksu karnego, czyli: gdy sprawca był wcześniej prawomocnie skazany za

prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo został skazany za przestępstwo określone w art. 173 kodeksu karnego, czyli spowodowanie katastrofy w ruchu, art. 174 kodeksu karnego, czyli spowodowanie bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy w ruchu, art. 177 kodeksu karnego, czyli spowodowanie wypadku lub art. 355 § 2 kodeksu karnego, czyli śmiertelny wypadek spowodowany przez żołnierza prowadzącego uzbrojony pojazd mechaniczny popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub w przypadku prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo.

Nie zawsze jednak granica 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu warunkowała będzie orzeczenie konfiskaty pojazdu. Obligatoryjne orzeczenia przepadku pojazdu lub równowartości pojazdu nastąpi również w przypadku, gdy zawartość alkoholu w organizmie sprawcy była wyższa niż 1 promil we krwi lub 0,5 mg/dm³ w wydychanym powietrzu, a skazanie nastąpiło za czyny określone w art. 178 § 1 i 1a kodeksu karnego, czyli w przypadku spowodowania wypadku. W przypadkach takich, orzeczenia przepadku pojazdu następować będzie mogło również poniżej wskazanego progu minimalnej zawartości alkoholu - może to mieć miejsce, jeżeli sąd uzna to za niezbędne i jest to tzw. fakultatywny przepadek pojazdu lub jego równowartości.

Kiedy orzeczenie przypadku pojazdu nie jest możliwe?

Jeżeli jednak orzeczenie przypadku pojazdu mechanicznego z uwagi na jego zbycie, utratę, zniszczenie lub znaczne uszkodzenie jest niemożliwe lub niecelowe, albo jeżeli pojazd w czasie popełnienia przestępstwa nie stanowił wyłącznej własności sprawcy, zamiast przypadku pojazdu mechanicznego orzeka się **przepadek równowartości pojazdu**. Oznacza to, że bez względu na kwestie właścicielskie bądź stan pojazdu - sprawca zawsze poniesie tę dolegliwość w formie rzeczowej bądź pieniężnej. Równowartość pojazdu określana będzie w oparciu o wartość określoną w polisie ubezpieczeniowej na rok, w którym popełniono przestępstwo, a w razie braku polisy - średnią wartość rynkową. Badanie wartości rynkowej będzie obowiązkiem sądu, gdyż w tej mierze nie będzie powoływany biegły. Zasięgnięcie opinii biegłego będzie jednak konieczne, gdy ustalenie wartości rynkowej nie będzie możliwe ze względu na szczególne cechy pojazdu. W pozostałych przypadkach, sąd będzie musiał przeprowadzić własne ustalenia faktyczne i sam ocenić wartość pojazdu.

Przepadek pojazdu nie dotyczy sytuacji, gdy sprawca będzie prowadził niestanowiący jego własności pojazd mechaniczny wykonując czynności zawodowe lub służbowe, polegające na prowadzeniu pojazdu na rzecz pracodawcy. Oba warunki należy spełnić

łącznie: tzn. pojazd nie jest własnością kierującego i jednocześnie jego prowadzenie miało miejsce w związku z wykonywaniem czynności zawodowych lub służbowych. W takim wypadku sąd orzeka nawiązkę w wysokości co najmniej 5000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Górna granica nawiązki to kwota 100 000 złotych.

P O D S U M O W A N I E

Wprowadzenie wyżej opisanych środków jest odpowiedzią na rosnącą liczbę wypadków drogowych, spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu lub środka odurzającego. Ta zmiana w prawie karnym odzwierciedla determinację w walce z problemem prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, podkreślając, że bezpieczeństwo na drogach jest priorytetem, którego nie można lekceważyć.

SKORZYTAJ Z BEZPŁATNYCH PORAD

ZAPISZ SIĘ!

Potrzebujesz pomocy prawnej?

Skorzystaj z darmowych porad w punktach na terenie całej Polski!
Z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego skorzystać może:

- każda osoba fizyczna, która potwierdzi stosownym, pisemnym

oświadczeniem, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej (do pobrania i podpisania w punkcie),
- osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą, niezatrudniająca innych osób w ciągu ostatniego roku, co należy potwierdzić dodatkowym oświadczeniem.

Każda osoba, która chce skorzystać z porady, powinna wcześniej umówić się na wybrany dzień i godzinę w konkretnym punkcie.

Rejestracji można dokonać:

- **telefonicznie** pod numerem wskazanym na stronie internetowej starostwa lub urzędu miasta na prawach powiatu,
- **on-line**: za pośrednictwem strony www.zapisy-np.ms.gov.pl

Podczas rejestracji nie trzeba informować o sprawie, w której potrzebujemy pomocy lub konsultacji, wystarczy podać numer telefonu oraz inicjały imienia i nazwiska.

Zapisz się na bezpłatną poradę

Więcej informacji

Dowiedz się więcej!

Zapraszamy na naszą stronę, gdzie znajdziesz inne ciekawe artykuły prawne, darmowe materiały edukacyjne, a także dowiesz się więcej o systemie nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji.

pomocprawna.sc.org.pl

Mamy nadzieję, że spodobał Ci się nasz newsletter :)
Kolejny artykuł już w przyszłym miesiącu! Do zobaczenia :)

Pozdrawiamy,

Stowarzyszenie SURSUM CORDA (łac. „w górę serca”)

ul. Lwowska 11 | 33-300 Nowy Sącz

tel. 18 44 11 994 (pon. - pt. 8.00-16.00)

www.pomocprawna.sc.org.pl

moje 1,5% wspiera Sursum Corda

KRS 00000 20382

Polubmy się! :)

Jesteśmy na Facebooku, Instagramie i Tiktoku

POLUBMY SIĘ!

**sursum
corda**
STOWARZYSZENIE w górę serca

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA